

**CHƯƠNG TRÌNH
CỦA BAN THƯỜNG VỤ HUYỆN ỦY
thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TU, ngày 06/10/2021 của Ban Chấp hành
Đảng bộ tỉnh về bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa Hà Giang,
giai đoạn 2021-2025**

Thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TU, ngày 05/10/2021 của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh về bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa Hà Giang giai đoạn 2021-2025 (*sau đây viết tắt là Nghị quyết số 15-NQ/TU*); Ban Thường vụ Huyện ủy Bắc Mê xây dựng Chương trình thực hiện Nghị quyết như sau:

I- MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Mục đích

Nhằm tạo sự đồng thuận, thống nhất cao từ nhận thức, đến hành động, đề ra các nhiệm vụ, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TU; xác định rõ lộ trình thực hiện, phân công, giao nhiệm vụ cụ thể cho các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan, đơn vị, cán bộ, đảng viên và Nhân dân trong việc quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TU.

2. Yêu cầu

Các nhiệm vụ, giải pháp, lộ trình thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TU phải đảm bảo bám sát với các mục tiêu, chỉ tiêu, xác định trong Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện để thực hiện; dự báo, đánh giá đúng tình hình, xu thế, định hướng phát triển và điều kiện thực tế của huyện.

Trong lãnh đạo, chỉ đạo phải đảm bảo sự đồng bộ, sâu sát, quyết liệt; có sự phối hợp chặt chẽ, trách nhiệm của các cấp ủy, cơ quan, đơn vị; định kỳ 6 tháng, hàng năm tổ chức sơ kết, tổng kết đánh giá kết quả thực hiện Nghị quyết và Chương trình này.

II- ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG CÔNG TÁC BẢO TỒN VÀ PHÁT HUY GIÁ TRỊ DI SẢN VĂN HÓA TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN

1. Kết quả đạt được giai đoạn 2015 - 2020

Trong những năm qua, công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa trên địa bàn huyện luôn được quan tâm tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy

Đảng, chính quyền các cấp và sự hướng dẫn về chuyên môn nghiệp vụ của Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh, cùng sự phối hợp triển khai của các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể huyện, đặc biệt là sự hưởng ứng tham gia của người dân đã mang lại nhiều kết quả tích cực.

Các lễ hội văn hóa dân gian truyền thống đã được tổ chức với quy mô từ cấp xã đến cấp huyện như: Lễ hội Lồng Tồng của dân tộc Tày; Lễ hội Gầu Tào của dân tộc Mông, lễ hội Cầu mưa, cầu mùa của dân tộc Dao đỏ; Lễ hội cúng thần rừng dân tộc Pu Péo; Lễ hội Tết độc lập (2/9); đặc biệt là Lễ hội đua mảng được tổ chức hằng năm... Các làn điệu dân ca, dân vũ được sưu tầm và trình diễn trong các cuộc liên hoan văn nghệ, thể thao cụm xã, các cuộc thi dân ca, dân vũ cấp huyện, ngày hội văn hoá, thể thao các dân tộc toàn huyện, đặc biệt từ năm 2015 đến nay, huyện đều duy trì tổ chức Ngày hội văn hóa các dân tộc.

Phong trào văn hoá văn nghệ được duy trì thường xuyên thông qua lực lượng nòng cốt là đội văn nghệ thuộc các cơ quan, đơn vị, các xã, thị trấn, đoàn nghệ thuật Sông Gâm. Hoạt động bảo tồn truyền dạy văn hóa truyền thống được duy trì thường xuyên trong mỗi gia đình, dòng họ thông qua các nghệ nhân và hội viên Hội nghệ nhân dân gian tại các xã, thị trấn, trong đó tập trung vào việc truyền dạy một số nét văn hóa truyền thống tiêu biểu như: Hát dân ca của dân tộc Mông, Dao, Tày, Nùng, thổi thỏ cầm và may trang phục dân tộc Mông, Dao, Pu Péo, trạm bạc dân tộc Dao... đã góp phần bảo tồn và phát huy những giá trị di sản văn hóa của cộng đồng Nhân dân các dân tộc trên địa bàn huyện.

Công tác bảo vệ, trùng tu và phát huy di tích lịch sử văn hóa luôn được quan tâm được thể hiện: Năm 1992 Di tích lịch sử văn hóa Cặng Bắc Mê; năm 2001 Hang Đán Cúm, Hang Nà Chảo được công nhận di tích lịch sử văn hóa cấp Quốc gia; năm 2020 lễ hội cầu mùa, cầu mưa dân tộc Dao đỏ lập xong hồ sơ đề nghị Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch thẩm định và đưa vào danh mục công nhận di sản văn hóa phi vật thể cấp Quốc gia.

2. Những hạn chế

Dân cư sống không tập trung, trình độ dân trí còn thấp, tỷ lệ hộ nghèo còn cao, các hủ tục vẫn còn tồn tại trong cuộc sống của Nhân dân là một trở ngại lớn trong việc bảo tồn và phát huy di sản văn hóa của các dân tộc.

Việc tổ chức các lễ hội truyền thống còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được nhu cầu hiện tại của Nhân dân về số lượng và chất lượng của các Lễ hội.

Một bộ phận Nhân dân chưa nhận thức được tầm quan trọng của công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, chưa chủ động gìn giữ bản sắc văn hóa truyền thống của dân tộc mình.

Nguồn ngân sách đầu tư cho hoạt động bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa chưa đáp ứng được nhu cầu thực tiễn, chưa có sự tham gia xã hội hóa của người dân.

3. Nguyên nhân của những hạn chế

Sự phát triển mạnh mẽ của các phương tiện giải trí, truyền thông, thông tin đại chúng và cơ chế thị trường đã đẩy nhanh tốc độ giao thoa văn hóa giữa các dân tộc, các vùng miền, làm ảnh hưởng đến thị hiếu và nhu cầu hưởng thụ văn hóa cũng như tâm lý và tư tưởng của Nhân dân, nhất là thế hệ trẻ.

Ý thức tự giữ gìn bản sắc văn hóa của dân tộc trong Nhân dân chưa cao, có tư tưởng chạy theo xu thế hiện đại, nhất là trong sinh hoạt văn hóa tinh thần như: Phim ảnh, sử dụng trang phục, xây dựng kiến trúc nhà ở...

Điều kiện kinh tế - xã hội của huyện còn khó khăn, nguồn đầu tư cho lĩnh vực bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống còn hạn chế, chưa phát huy được nguồn xã hội hóa mà chủ yếu phụ thuộc vào nguồn ngân sách Nhà nước.

III- QUAN ĐIỂM VÀ MỤC TIÊU

1. Quan điểm

Công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa các dân tộc trên địa bàn huyện là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên và lâu dài, là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội. Bảo tồn và phát huy di sản văn hóa là góp phần phát triển kinh tế - xã hội bền vững, nhất là phát triển du lịch, tạo sinh kế cho người dân; giáo dục kế thừa, giữ gìn truyền thống quý báu về giá trị văn hóa lịch sử cho các thế hệ Nhân dân các dân tộc huyện Bắc Mê; đồng thời từng bước ngăn chặn, xóa bỏ hủ tục, phong tục tập quán lạc hậu, xây dựng nếp sống văn minh.

2. Mục tiêu

2.1. Mục tiêu chung:

Duy trì, giữ vững các danh hiệu di sản văn hóa của huyện đã được ghi danh vào danh mục quốc gia. Tiếp tục bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa, tạo ra sản phẩm du lịch độc đáo, hấp dẫn, tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân, góp phần giảm nghèo bền vững.

2.2. Mục tiêu cụ thể:

(1) Đến năm 2025 các di sản văn hóa phi vật thể của huyện trong danh mục di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia được bảo tồn gắn với phát triển du lịch.

(2) 100% di tích, danh lam thắng cảnh đã được xếp hạng các cấp được bảo vệ, tôn tạo phục hồi phát triển du lịch.

(3) Thực hiện tốt công tác bảo tồn văn hóa truyền thống của các dân tộc, tiếp tục duy trì đưa nội dung văn hóa truyền thống vào giảng dạy trong các đơn vị trường học.

(4) Nâng cao chất lượng hoạt động của các làng văn hóa du lịch cộng đồng hiện có, đảm bảo các tiêu chí phục vụ khách du lịch và giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc. Hoàn thiện đầu tư xây dựng Làng văn hóa du lịch tiêu biểu gắn với mỗi xã một sản phẩm thôn Bản Lạn thị trấn Yên Phú và làng văn hóa du lịch tiêu biểu gắn với phát triển cây dược liệu thôn Phiêng Luông, xã Phiêng Luông.

(5) Hằng năm duy trì tổ chức tốt Ngày hội văn hóa các dân tộc, gắn với tổ chức Lễ hội đua mảng; Lễ hội Lồng tồng dân tộc Tày; Lễ hội Gào tào dân tộc Mông; Lễ hội cúng thần rừng dân tộc Pu Péo; Lễ hội cầu mùa, cầu mưa dân tộc Dao đỏ; Lễ hội gọi trăng dân tộc Tày; Lễ hội Tết độc lập...

IV- NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP

1. Bảo tồn và phát huy di sản văn hóa vật thể

Tiếp tục thực hiện việc cắm mốc khoanh vùng bảo vệ di tích trên địa bàn huyện. Chỉ đạo thực hiện tốt công tác tu bổ, tôn tạo, phục hồi di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh đang có nguy cơ bị xuống cấp; triển khai các biện pháp bảo vệ và phát huy các giá trị di sản văn hóa vật thể.

2. Bảo tồn và phát huy di sản văn hóa phi vật thể

Chỉ đạo các ngành chuyên môn tiếp tục thực hiện kiểm kê di sản văn hóa phi vật thể của các dân tộc; phối hợp chặt chẽ với các sở ngành của tỉnh trong việc kiểm kê, nhận diện và xác định giá trị của từng loại di sản trong cộng đồng để xây dựng hồ sơ khoa học đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể cấp Quốc gia.

Tiếp tục sưu tầm, bổ sung văn hóa truyền thống của các dân tộc để đưa vào giảng dạy trong các đơn vị trường học. Đưa nội dung bảo tồn di sản văn hóa vào hương ước quy ước của các thôn để Nhân dân cùng cam kết thực hiện.

Tổ chức phục dựng, trình diễn, phổ biến di sản văn hóa truyền thống trong gia đình, cộng đồng. Duy trì việc tổ chức các Lễ hội truyền thống định kỳ hằng năm. Xây dựng các đội văn nghệ, câu lạc bộ văn nghệ dân gian cấp xã, thôn...

Tăng cường đấu tranh phòng, chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại, mê tín dị đoan, xóa bỏ hủ tục trái với các giá trị truyền thống tốt đẹp của các dân tộc trên địa bàn huyện.

3. Bảo tồn di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế - xã hội

Làm tốt công tác bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc gắn với phát triển du lịch, tạo sinh kế cho người dân. Thường xuyên tổ chức ngày hội văn hóa thể thao các dân tộc, liên hoan dân ca dân vũ và trích đoạn lễ hội dân gian truyền thống của các dân tộc.

Thực hiện bảo tồn văn hóa gắn với bảo tồn kiến trúc nhà ở truyền thống, xây dựng gia đình văn hóa, thôn, tổ dân phố văn hóa; thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và Lễ hội. Tiếp tục quan tâm thực hiện và nâng cao chất lượng hoạt động của Hội nghệ nhân dân gian, phát huy vai trò của người có uy tín trong cộng đồng để bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp, xóa bỏ hủ tục và xây dựng nếp sống văn minh ở cơ sở.

4. Xây dựng cơ chế, chính sách, tập trung nguồn lực cho bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa

Chỉ đạo thực hiện cân đối nguồn ngân sách địa phương, lồng ghép các nguồn vốn từ các chương trình mục tiêu Quốc gia, các chương trình thuộc ngân sách Trung ương để thực hiện nhiệm vụ bảo tồn, phát huy giá trị các di sản văn hóa được phê duyệt theo quy định hiện hành.

Huy động sự tham gia, hiến, tặng của các nghệ nhân, các chủ thể nắm giữ, sưu tầm các di sản văn hóa vật thể và phi vật thể. Khuyến khích hỗ trợ các nghệ nhân thực hiện truyền dạy giá trị văn hóa theo quy định của Luật Di sản văn hóa, Luật ngân sách Nhà nước và các quy định khác có liên quan...

Xây dựng cơ chế chính sách thu hút các tổ chức, cá nhân đầu tư, quản lý khai thác các di tích lịch sử văn hóa, danh lam thắng cảnh; hỗ trợ sưu tầm, bảo tồn, phát huy giá trị di sản, xây dựng thành các sản phẩm du lịch đặc trưng, hấp dẫn.

Hằng năm thực hiện rà soát, phát hiện, kịp thời đề nghị các cấp công nhận danh hiệu Nghệ nhân nhân dân, Nghệ nhân ưu tú, Nghệ nhân dân gian lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể trong cộng đồng.

5. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về bảo tồn di sản văn hóa

Tiếp tục làm tốt công tác quán triệt, tuyên truyền sâu rộng các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế theo hướng bền vững; tích cực phổ biến, tôn vinh các giá trị di sản văn hóa tạo sự lan tỏa, nâng cao giá trị di sản, ý thức bảo vệ, giữ gìn di sản trong cộng đồng.

Phát huy vai trò, trách nhiệm của cấp ủy Đảng, chính quyền từ huyện đến cơ sở trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong công tác quản lý, khai thác các di sản văn hóa.

Chỉ đạo kiện toàn và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ của ngành văn hóa; ưu tiên sử dụng lao động là người địa phương làm việc tại các di tích, khu, điểm du lịch.

Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, xử lý nghiêm minh đối với các sai phạm trong lĩnh vực di sản văn hóa. Động viên, khen thưởng kịp thời đối với các tổ chức, cá nhân có thành tích trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa.

V- TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Ban Tuyên giáo Huyện ủy chỉ đạo, định hướng các cấp ủy Đảng, các cơ khối tuyên truyền đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền thực hiện Chương trình này và các chủ trương, chính sách về bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, giai đoạn 2021-2025.

2. Các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan, đơn vị tổ chức quán triệt, phổ biến Chương trình này đến cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân; xây dựng kế hoạch cụ thể để tổ chức thực hiện; định kỳ 6 tháng, tổng kết năm báo cáo kết quả thực hiện với Ban Thường vụ Huyện ủy.

3. Thường trực Hội đồng nhân dân huyện tăng cường chỉ đạo thực hiện tốt công tác giám sát việc thực hiện nhiệm vụ bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa của các cơ quan, đơn vị và các xã, thị trấn trên địa bàn huyện.

4. Ủy ban nhân dân huyện cụ thể hóa Chương trình để tập trung chỉ đạo, điều hành triển khai thực hiện quyết liệt, hiệu quả; định kỳ hàng năm báo cáo đánh giá kết quả, đề xuất nhiệm vụ, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong quá trình tổ chức thực hiện.

5. Ủy ban Mặt trận Tổ quốc huyện chủ trì, phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội huyện xây dựng kế hoạch quán triệt, tuyên truyền nâng cao nhận thức của đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa giai đoạn 2021-2025; tăng cường tuyên truyền, vận động, huy động các nguồn lực xã hội tham gia công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa của huyện.

6. Ủy ban kiểm tra Huyện ủy chủ trì, phối hợp với các Ban Đảng Huyện ủy chủ động tham mưu cho Ban Thường vụ Huyện ủy kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chương trình.

7. Văn phòng Huyện ủy chủ trì phối hợp với các Ban Đảng Huyện ủy và các cơ quan liên quan theo dõi, đôn đốc, sơ kết, tổng kết thực hiện Chương trình, định kỳ báo cáo Ban Thường vụ Huyện ủy.

Chương trình này phổ biến đến chi bộ.

Nơi nhận:

- Thường trực Tỉnh ủy,
- Văn phòng và các Ban Đảng Tỉnh ủy,
- Đồng chí Chúng Thị Chiên, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh,
- Các đồng chí Thành viên Đoàn công tác của Ban Thường vụ Tỉnh ủy phụ trách huyện,
- Sở Văn hóa Thể thao và Du lịch tỉnh,
- Thường trực Hội đồng nhân dân huyện,
- Ủy ban nhân dân huyện,
- Các Ban xây dựng Đảng Huyện ủy,
- Các đồng chí Huyện ủy viên,
- Các chi, đảng bộ trực thuộc Đảng bộ huyện,
- Lãnh đạo, chuyên viên Văn phòng Huyện ủy,
- Lưu Văn phòng Huyện ủy.

**T/M BAN THƯỜNG VỤ
BÍ THƯ**

Bùi Văn Tuấn